

Καθίσανε σ' ένα τραπεζάκι στό βάθος κοντά στήν κουζίνα. Από τήν ανοιχτή πόρτα φαινόταν ό πάγκος μέ τίς μεγάλες κατσαρόλες καί τά ταψιά πού άχνίζανε. Οί μυρωδιές άνηφόριζαν τά σκαλοπάτια, ξεχύνονταν έξω καί καλοῦσαν τούς περαστικούς.

Στό δρόμο τερμάτιζαν πολλές γραμμές λεωφορείων καί ἦταν πολυσύχναστος. Άνθρωποι στριμώχνονταν σέ άκατάστατες οὔρες κι άνάμεσά τους κυκλοφοροῦσαν πολλοί ζητιάνοι άσκημοι, βρώμικοι καί σκοτεινιασμένοι. Άλλά πío σκοτεινιασμένοι ἦσαν οί ριγμένοι άνάπηροι στίς γωνιές πού ἔκρυβαν τό πρόσωπό τους καί ἔδειχναν τά κομμένα τους μέλη.

Άκόμα καί στό καταμεσήμερο τριγυρνοῦσαν μεθυσμένοι πού ἔκαναν φασαρία, ξέσπαγαν σέ θορυβώδη γέλια, βλαστημοῦσαν ἤ βόγκαγαν ένῶ οί όδηγοί τῶν λεωφορείων τούς ἔβριζαν καί προσπαθοῦσαν νά τούς ἔμποδίσουν νά μποῦν στό άμάξια τους. Ένα σωρό γυναίκες κυκλοφοροῦσαν μισόγυμες καπνίζοντας. Τρίβανε τήν πλάτη τους στούς τοίχους σά νά θέλανε νά μαζέψουν τή ζέστα τοῦ ἥλιου ἤ τραβοῦσαν κάποιους άπ' αὐτούς πού περίμεναν στίς στάσεις επίμονα άπό τό μπράτσο.

Άνάμεσά τους τρυπώνανε μικρές ομάδες παιδιῶν ἄλλα πουλοῦσαν μικροπράγματα κι ἄλλα περιφέρο-

νταν έτσι χωρίς προορισμό μονάχα τους, μ' άγριεμένα βλέμματα, φανερά πεινασμένα.

Ήταν ένας δρόμος πού σου ἔσφιγγε τήν καρδιά, ἴσως γιατί δέν ὑπῆρχε τίποτα πού νά κρύβει τό γεγονός πώς ἐκεῖ παζαρευόταν ἡ ζωή διαρκῶς, μιά μικρή, μίζερη καί φοβισμένη ζωή. Ἀκόμα κι ἂν κανείς δέν ἔλεγε τίποτα, ὑφωνόταν μιά μουγγή κι ἐντούτοις εὐγλωττη ἀπειλή: «πρόσεξε μήν καταντήσεις ἔτσι!»

Ἀλλά τί εἶχαν κάνει αὐτοί πού εἶχαν καταντήσει «ἔτσι» καί μέ ποιό τρόπο μποροῦσε κανείς νά ἀποτρέψει μιά παρόμοια μέ τή δική τους κατάντια; Ἔφταιγαν πού ἦσαν τόσο μόνοι; Τόσο φτωχοί καί τόσο ἀπελπισμένοι; Ἔφταιγαν γιατί ἦσαν ἀπόκληροι καί φέρονταν στό δρόμο σάν νά ἦταν τό σπίτι τους;

Μπορεῖ ὅσοι πέρναγαν ἢ ὅσοι ἐργάζονταν ἐκεῖ νά ὀργίζονταν μαζί τους, ἀλλά τά ἐξαθλιωμένα πλάσματα γνωρίζαν καλά τό δρόμο ὅπως κι ὅλη τήν περιοχὴ ἐκεῖ γύρω. Τήν εἶχαν χνωτίσει μέρα νύχτα, τά ἄγρια καί παγωμένα ξημερώματα, τίς ὥρες πού ἔμοιαζε νά ἔχει σταματήσει γιά πάντα ἡ ζωή καί ἡ σιωπὴ μεταβαλλόταν σέ ἐρήμωση.

Κάθισαν κοντά στήν κουζίνα «ἐδῶ εἶναι πιό ζεστά», εἶπε ὁ σερβιτόρος, «τί θά πάρετε;». Ἡ γυναίκα πού εἶχε πάρει τήν ἀπόφαση ξαφνικά «ἔλα νά μποῦμε, νά σοῦ πάρω νά φᾶς» καί τράβηξε τό παιδί στά σκαλιά βιαστικά, σάν ἀπό φόβο μήπως τό ξανασκεφετῆ καί δέν τολμήσει, παράγγειλε:

– Μιά μερίδα ψητό μέ πατάτες φούρνου.

– Τίποτ' άλλο; ρώτησε ό σερβιτόρος. Καμιά σαλάτα; Κρασάκι; Μπυρίτσα;

– Τίποτ' άλλο, απάντησε ή γυναίκα. Μόνο δυό ποτήρια νερό.

Ό σερβιτόρος έφερε μιά καράφα νερό, δυό ποτήρια, ένα καλαθάκι μέ δυό φέτες ψωμί. Γρήγορα έφερε και τό πιάτο μέ τό ψητό.

– Ωραία μυρίζει, εΐπε ή γυναίκα. Φάτο τώρα πού εΐναι ζεστό!

Ήπιε ένα ποτήρι νερό, τσιμπολόγησε τό ψωμί κι έβλεπε μ' ένα ικανοποιημένο χαμόγελο τό παιδί πού έτρωγε.

– Νά δοκιμάσω τήν άκρη μιās πατάτας;

– Πάρε, εΐπε τό παιδί στεναχωρημένο κι έσπρωξε προς τό μέρος της τό πιάτο. Τό εΐχε καταλάβει πώς κι αυτή πεινούσε.

Ό σερβιτόρος τούς κοΐταζε σκεπτικός, αναστέναξε.

– Όχι, μόνο μιά άκρούλα, εΐπε ή γυναίκα, χωρίς νά χάσει τό χαμόγελό της. Μμμ... πολύ νόστιμο! Μήν αφήσεις τίποτα, φάτο όλο! Μήπως θέλεις νά παραγγείλω μιά μερίδα άκόμα;

– Όχι, εΐπε τό παιδί τρομοκρατημένο, άν και θά ήθελε νά μπορούσε νά πεΐ ναι, ένα μεγάλο, όλοστρώγυλο, ευτυχισμένο «Ναι» σάν τό λευκό πιάτο μέ μιάν άκόμη μερίδα «ψητό λεμονάτο».

Δέν πεινούσε, αλλά θά μπορούσανε νά τό μοιρα-

στοῦνε, κι αὐτή δέν θά ἔπινε ξανά καί ξανά νερό ὑποκρινόμενη πώς διψάει ἐνῶ πείναγε καί λαχταροῦσε ἓνα τόσο νόστιμο φαγάκι.

Ἀπό τό δρόμο κατρακυλοῦσε τά σκαλιά τοῦ μαγέρικου ἓνα Φῶς σά νά εἶχαν ανάψει τά κεριά τῆς Ἀναστάσεως ἐκεῖ ἔξω. Τά χιλιάδες λευκά κεριά τῆς Ἀναστάσεως πού τά κρατοῦσαν λαμπροφορεμένοι οἱ κουρελῆδες κι οἱ ἀνάπηροι. Δέν ἦσαν οὔτε κουρελῆδες οὔτε ἀνάπηροι, οὔτε μαστουρωμένοι, οὔτε μέθυσοι, οὔτε πόρνες, οὔτε ἀλῆτες, οὔτε ἐξαθλιωμένοι ἀλλόγλωσσοι οὔτε ξένοι. Ἦσαν χιλιάδες φλόγες μέσα στό Φῶς πού οἱ κρουνοί του ξεπηδάγανε ἀπό τήν ἄσφαλτο, τούς τοίχους, τά στέγαστρα τῶν λεωφορείων καί καθετί γνωστό, συνηθισμένο καί καθημερινό.

Ὅλο αὐτό τό Φῶς ἔλουζε τή γυναίκα πού κοίταζε μέ λατρεία τό παιδί χαμογελώντας ἐνῶ τοῦ ἐπαναλάμβανε:

– Εἶσαι ἐντάξει; Χόρτσες; Σίγουρα χόρτσες;